

Séta a földalatti Budán

Titokzatos folyosók és barlangok a Várhegy alatt

(Saját tudósítónktól.) Sok régi mende-monda fűződik a Várhegyet keresztül-kasul átfuró, úgynevezett török pincékhez. A hagyomány szerint ezeket még Budavár elfoglalásakor ásták a török katonák, hogy az esetleges visszavívási kísérleteknél jó földalatti rejtékhelyeik és titkos folyosók legyenek. Sőt olyan mondák is forognak közszájon, hogy ezek közül a folyosószerű pincék közül az egyik egészen Erdélyig lenyult, hogy szükség esetén azokon át lehessen felmentő seregeket küldeni.

Későbbben aztán Buda egyik érdemes polgármestere rendeletet adott ki, hogy a török pincéket közbiztonsági szempontokból be kell temetni. A jámbor polgármester abban látta ezeknek a veszélyességét, hogy mivel az egész Várhegyet aláaknázzák, könnyen megingathatják az épületek alapzatát s ezáltal mérhetetlen szerencsétlenséget zúdíthatnak a lakosságra. A polgárság örömet tett eget az utasításnak, mert bizony, mióta a Várhegy oldalán nem termelhettek többé szőlőt, semmi szükségük sem volt a pincékre, amelyekhez egyébként is különböző rémmesék fűződtek.

Igy aztán teljesen a feledés homályába merültek. Csak nagyritkán emlékezett meg valaki róluk, hogy kár az érdek és történelmi emlékekért. Végül is Aggházy Kamill, a Hadtörténelmi Múzeum igazgatója felkérte Kaditz Ottokár professzort, a Földtani Intézet geológusát, hogy nézze meg a még ép állapotban levő pincéket, hogy van-e azoknak valami történelmi vagy geológiai jelentőségük.

Ez a rövid története Európa legnagyobb s legértékesebb mésztufa-barlangjának. A kutatások ugyanis megállapították, hogy az állítólagos török pincék barlangok, abból az időből származnak, mikor Magyarországot még tenger borította. Az mosta ezeket a hatalmas földalatti üregeket és folyosókat.

A 8 Órai Ujság munkatársa Kaditz professzor és Mottl műszaki felügyelő vezetésével megnézte a hatalmas barlangokat, melyeket talán már a nyár folyamán meg fognak nyitni a nagyközönség számára.

A pince-barlangoknak ma még csak kis részét tárták fel. A legtöbb épületben maradt barlang az előljáróság környékén van. Mottl műszaki felügyelő, ki a város megbízásából folytatja a feltárási munkálatokat, úgy tervezi, hogy előbb az ezek közt levő betemetett folyosókat nyitja meg és így aránylag kis költségek révén érdekes látványokat nyújthat az immár mind tömegesebben érkező külföldi vendégeinknek.

Az I. kerületi előljáróság pincéjéből kezdtük meg sétánkat.

A barlang lejárata az épület tulajdonképpeni pincéjéből nyílik. De már maga ez is érdekes látványosság. A felső fele rendszeren téglákkal van kiépítve, míg az alsó fele már sziklákba van vájva.

A romantikus, hatalmas, terem-szerű pince a régi várkastélyok tömlőeihez hasonlít.

De nemcsak hasonlít, hanem valamikor az is volt. Ide dobták be egy csúzdán a részegen talált budai polgárokat.

Körülbelül tizenkét méterrel a föld színe alatt van a barlang. Teremmag-ságú üregei oldalán folyami lerakódások, kavics, homok és agyag látszik. Ez még abból az időből származik, mikor a Duna a Várhegy magasságában folyt.

Mennyezetén néhány aknanyílás is van. Ezek egészen a föld színéig nyulnak, s csak az útburkolattal vannak befalazva. A folyosóknak ugyanis tényleg van történelmi nevezetességük, ha nem is éppen az, hogy a törökök építették védelmi szempontból, hanem az ellenkezője. A barlangok ezelőtt egészen a Vizivárosig járhatók voltak.

A lakosság azonban ezt a titkot csodálatos módon meg tudta őrizni a török hódoltság ideje alatt, úgy, hogy a Vár ostrománál a magyar seregek egy része ezeken át észrevétlenül behatolhatott a Várba.

Néhány helyen próbaásatásokat is tartottak, melyek igen értékes XIV. század-beli emlékeket hoztak napvilágra. Többek közt két zsidó sírkövet is. Ezeket az ásatásokat azonban az anyagi eszközök hiányában még nem tudják folytatni.

Néhol erősen beszivárog a víz.

Ezekre a helyekre kutak és kis tavak keletkeznek. Kémiai analízissel megvizsgálták a vizet s kiderült, hogy fertőzött. Ezt annak tulajdonítják, hogy a Várbeli csatornák valószínűleg rosszak lesznek.

A legbájosabb a miniatűr tavacska. Alig félméter hosszú és negyed méter széles. A mennyezetről csöpögő víz vájta a medrét a dombszerűen emelkedő sziklába. A mennyezetén pedig, ahonnan a víz jön, miniatűr cseppkövek keletkeztek.

Sajnos, a további feltárási munkák még késnek, mert a fővárosnak nincsen jelenleg erre pénze.

Tavasza azonban már 5000 pengőt előirányoztak. Valószínűleg ezzel ki tudják annyira építeni, hogy idegenforgalmi szempontból megnyithassák az új aranybányát, melynek tudományos érdekeségeken kívül igen kedves, hangulatos látványossága is lesz, melyet a város lakossága valószínűen sűrűn fog meglátogatni. A részegek tömlőcében ugyanis egy sűrűzött akarnak nyitni.

Igy változnak az idők!...